

N:o 13.

Ank. till Riksd. kansli den 19 februari 1901, kl. 2 e. m.

*Utlåtande, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t
angående lagstiftning till motverkande af skadeinsekten
»nunnans» spridning.*

Från Första Kammaren har lagutskottet fått till sig hänvisad en af herr *Bremberg* inom nämnda kammare väckt motion, n:o 8, af följande lydelse:

»Skogsinsekten »nunnan» har, såsom bekant, de senaste åren härjat skogarna i mellersta och södra delarna af vårt land i oroväckande grad, och staten har i anledning deraf vidtagit kraftiga åtgärder mot dess spridande, för hvilket ändamål ansemliga belopp af Riksdagen anslagits. Det är ju äfven klart, att med den roll, våra skogar spela i landets ekonomi, man icke kunnat vara likgiltig för den fara, insektens spridning kan medföra.

Det kraftigaste medlet för insektens utrotande torde emellertid vara att genast i början af insektens uppträdande å en trakt afverka de bestånd, som blifvit angripna, samt möjligen äfven de angränsande, detta för att desto kraftigare hejda insektens spridning. Ett dylikt tillvägagångssätt är utan tvifvel i ekonomiskt afseende det minst förlustbringande, enär det afverkade virket i de flesta fall kommer att betinga ett pris, som motsvarar den afverkade skogens värde, och derigenom särskilda dyrbara åtgärder för insektens utrotande, såsom limning och dylikt, blifva obehöfliga.

Svårighet möter emellertid för dylikt förfarande derutinnan, att en enskild skogsegare måhända vägrar sin medverkan, äfven om staten skulle

erbjuda sig att hålla honom skadeslös för den förlust, han genom åtgärden kunde lida, eller också för skogen fordrar ett orimligt högt pris.

Då behovet af kraftiga åtgärders vidtagande emot ifrågavarande skadeinsekt är påtagligt och grundas å ett viktigt allmänt intresse, synes mig önskvärdt, att staten kunde, oberoende af den enskilda skogsegarens medgifvande, å dennes mark vidtaga erforderliga åtgärder men med skyldighet för staten att hålla honom skadeslös för den förlust, som tillfogades honom genom skogens afverkande. Staten skulle i fråga om skogen tillerkännas samma rätt som i expropriationslagen för så många fall är i fråga om jord medgifven och som eger motsvarighet jemväl i åtskilliga andra fall, der för allmänt väl ingrepp sker i enskild rätt. Utan tvifvel skulle de i expropriationslagen stadgade former härvid i allmänhet kunna tillämpas. Lika som expropriation skulle denna rätt gälla ej blott enskildes utan äfven menigheters eller allmänna inrättningsars skogar eller under enskildt bruk varande publika skogar. Rätten borde för öfrigt innebära rätt att svedja skogsmarken. Skadeinsekten kan nemligen understundom i stor mängd förefinnas i marken och ej kunna aflägsnas annat än genom bränning. Det skulle emellemtid alltid åligga staten att inom viss tid, högst 10 år, hafva sörjt för beredande af återväxt å skogsmarken.

Med åberopande af hvad sålunda anförts, tillåter jag mig vördsamt hemställa, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lagstiftning i ofvan angifna syfte.»

Utskottet uppskattar till fullo det nationalekonomiska intresse, som hvilar derå, att verksamma åtgärder vidtagas till förekommande af skogshärjning genom skadeinsekten »nunnan», och utskottet vill ingalunda bestrida, att det af motionären för sådant ändamål förordade medlet ur effektivitetssynpunkt kan vara lämpligt. Motionären torde dock i någon mån hafva öfverskattat möjligheterna att utan förlust afsätta de betydande skogsquantiteter, som, derest hans förslag vunne gillande, stundom måste till försäljning utbjudas, liksom å andra sidan han synes hafva tillmätt alltför stor vikt åt möjligheten, att den enskilde skogsegaren genom sitt motstånd kan omöjliggöra vidtagande af de åtgärder, som för skadeinsektens utrotande pröfvas mest ändamålsenliga. I det öfvervägande flertalet fall lærer nog den enskilde skogsegaren med sitt intresse finna mest förenligt, att kraftigast möjliga åtgärder genast vidtagas. Huru än

dermed må förhålla sig, kan utskottet i alla händelser ej tillstyrka bifall till motionärens framställning.

Såsom motionären sjelf omförmålt, hafva nemligen statsmagterna redan fått sin uppmärksamhet rigtad å den med »nunnans» spridning för-
enade faran för våra skogar och jernväl i sådant hänseende vidtagit åtgärder.

Riksdagen har sålunda med anledning af Kongl. Maj:ts propositioner i frågan till förekommande af »nunnans» härjningar anslagit år 1899 175,000 kronor och år 1900 tillsammans 128,000 kronor. Dessa medel hafva hufvudsakligen användts till bestridande af kostnaderna för s. k. limning af de utaf insekten angripna träden, och dessa åtgärder hafva enligt uppgifter, lemnade af de med skyddsåtgärdernas praktiska utförande betrodde skogstjenstemännen, visat ganska gynsamma resultat.

Vid sådant förhållande lærer något behof ej förefinnas för en på området för den enskilda eganderätten så ingripande lagstiftningsåtgärd, som den af motionären ifrågasatta; och derest så skulle framdeles blifva fallet, lærer Kongl. Maj:t ej underlåta att derom till Riksdagen göra framställning.

På grund af det nu anförda får utskottet alltså hemställa,

att herr Brembergs ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 19 februari 1901.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.

Reservation

af herr *Bremberg*.